

2008

Stichting RTG

Nascholingscommissie

**ADVIESRAPPORT
NASCHOLINGSCOMMISSIE**

25 februari 2008

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	5
Analyse van de huidige situatie m.b.t. erkenning en categorisering van activiteiten voor nascholing.....	7
Knelpunten en adviezen.....	13
Overzicht adviezen.....	27
Nawoord.....	31
Literatuur.....	33
Bijlagen.....	35

Inleiding

Eind 2006 besloot de Raad van Toezicht van de Stichting RTG een nascholingscommissie in te stellen om advies uit te brengen over het te volgen beleid aangaande de nascholing voor tolken gebarentaal en schrijftolken. Het beleid ten aanzien van de nascholing staat geformuleerd in het Reglement van de Stichting RTG voor *Tolken Gebarentaal* en in het Reglement van de Stichting RTG voor *Schrijftolken*.

Tot op heden beoordeelt de voorzitter van de Stichting RTG, de heer B. Nijman, welke vorm van nascholing wel of niet geaccepteerd wordt en hoe deze gewaardeerd wordt (in nascholingspunten). Regelmatig komt hij echter knelpunten tegen in de uitvoering van de reglementen, die hij op basis van de huidige reglementen niet objectief kan oplossen.

De nascholingscommissie heeft als opdracht gekregen een advies uit te brengen over de beoordeling en waardering van nascholingsmogelijkheden voor tolken gebarentaal en schrijftolken. Hiertoe zal zij objectieve beoordelingscriteria formuleren alsmede een waarderingssysteem, bij voorkeur op zodanige wijze dat er één nascholingsreglement kan komen dat zal gelden voor zowel tolken gebarentaal als schrijftolken. De Raad van Toezicht van de RTG zal naar aanleiding van dit advies besluiten of en hoe dit leidt tot aanpassing van de bovengenoemde reglementen.

Doelstelling

De nascholingscommissie van de Stichting RTG formuleert adviezen over de criteria en richtlijnen voor de erkenning van nascholingsactiviteiten, categorisering van nascholingsactiviteiten en over de waardering in nascholingspunten van activiteiten en werkervaring.

Daarnaast adviseert de commissie over de relatie tussen de nascholing en de specialisatie.

Procesbeschrijving

In november 2006 is een eerste uitnodiging uitgegaan van de Raad van Toezicht van de RTG naar de volgende instellingen om een vertegenwoordiger te sturen:

- Dovenschap
- Hogeschool Utrecht, Instituut Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGTD)
- Nederlands Gebarencentrum
- Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG)
- Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers (KTV)

De eerste bijeenkomst werd gehouden op 16 januari 2007, waarbij de volgende personen aanwezig waren: Dorothee Limburg, Ton Verhagen, Stefan Russel (Raad van Toezicht, RTG), Bert Nijman (Directeur RTG), Lud van der Garde (Dovenschap), Corline Koolhof (Nederlands Gebarencentrum), Beppie van den Bogaerde (Instituut Gebaren, Taal & Dovenstudies, HU), Mirjam Schuurman (Kwaliteitsregister Tolken & Vertalers), Mirte Da Ponte, Georgia van der Gen (Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal)

Uiteindelijk heeft de nascholingscommissie bestaan uit de volgende personen:

- Mirte Da Ponte (NBTG; voorzitter)
- Beppie van den Bogaerde (HU, secretaris)
- Richard van Royen (NBTG, schrijftolken)
- Mirjam Schuurman (KTV)

- Lud van der Garde (Dovenschap)
- Corline Koolhof (Nederlands Gebarencentrum).
- Pieter Bart Giebels vervangt Mirjam Schuurman vanaf oktober 2007.

De nascholingscommissie is in 2007 zeven keer bijeen geweest, te weten op 16 januari, 26 februari, 24 april, 11 juni, 8 oktober, 13 november en 26 november. In 2008 zijn nog twee bijeenkomsten georganiseerd op 21 januari en 11 februari. Dit adviesrapport is overhandigd aan de Raad van Toezicht van de RTG op 25 februari 2008.

Opbouw van dit advies

In dit adviesrapport wordt eerst een analyse gegeven van de huidige situatie met betrekking tot de erkenning en categorisering van activiteiten in het kader van de nascholing van tolken gebarentaal en schrijftolken. Hierna volgt een beschrijving van de knelpunten, met als afsluiting een advies geformuleerd per knelpunt. Tot slot wordt een opsomming van alle adviezen gepresenteerd en volgt het nawoord.

Analyse van de huidige situatie m.b.t. erkenning en categorisering van activiteiten voor nascholing

De Stichting RTG heeft de zaken rondom nascholing en specialisatie beschreven in twee aparte reglementen, één voor de tolken gebarentaal (2003) en één reglement voor de schrijftolken (2004). Deze reglementen zijn uitgangspunt voor de nascholingscommissie om de huidige situatie te beschrijven en te analyseren.

Beide reglementen stellen als voorwaarde gedurende de registratie dat “de tolk zich verplicht tot het volgen van periodieke nascholing” (artikel 5.3).

In een nascholingsperiode van 3 jaar dient de tolk 6 nascholingspunten te behalen. Een nascholingspunt staat gelijk aan 10 uur nascholingsinspanning. Behalve het behalen van benodigde punten voor de (her)inschrijving in het register, wordt in de reglementen niet beschreven wat het doel is van het uitvoeren van nascholingsactiviteiten.

De reglementen onderscheiden globaal twee categorieën activiteiten:

1. Beroepsgerichte nascholingsactiviteiten
2. Algemene nascholingsactiviteiten

Hiermee worden activiteiten bedoeld die niet direct verband houden met het beroep tolk, maar gezien hun bijdrage aan de algemene kennis van de tolk wel van nut zijn.

In artikel 8 en 9 van beide reglementen worden deze categorieën nader uitgewerkt. Artikel 8 gaat over de inhoud van de periodieke nascholing en in artikel 9 over de richtlijnen met betrekking tot nascholing. Beide reglementen zijn met elkaar vergeleken om inzicht te krijgen in de verschillen en overeenkomsten tussen nascholingsactiviteiten voor tolken gebarentaal en schrijftolken.

In Tabel 1 staan de artikelen uit beide reglementen naast elkaar in weergegeven.

Overeenkomsten in de reglementen tussen tolk gebarentaal en schrijftolk worden in **lichtblauw** aangegeven en **duidelijke verschillen** in de reglementen zijn **donkerblauw** gemarkeerd.

Tabel 1 Vergelijking artikelen m.b.t. nascholing in de Reglementen voor tolk gebarentaal (2003) en schrijftolk (2004).	
<i>Uit reglement tolk gebarentaal:</i>	<i>Uit reglement schrijftolk:</i>
<p>Artikel 8. Inhoud periodieke nascholing Er worden twee categorieën nascholing onderscheiden:</p> <p>8.1. Beroepsgerichte nascholing, waaronder de volgende subcategorieën vallen:</p> <p>1.1 Tolken in de Medische Sector (MT) 1.2 Tolken in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZT) 1.3 Tolken in de Juridische Sector (JT) 1.4 Tolken in de Religieuze Sector (RT) 1.5 Tolken voor Podiumkunsten (PT) 1.6 Tolken voor Doofblinden (DBT) 1.7 NmG Tolken (NmGT) 1.8 International Sign/Gestuno (IT) 1.9 Teamtolken (TT)</p>	<p>Artikel 8. Inhoud periodieke nascholing Er worden twee groepen nascholing onderscheiden:</p> <p>8.1 Beroepsgerichte nascholing met de volgende categorieën</p> <p>1.1 Tolken in de Medische Sector (MT) 1.2 Tolken in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZT) 1.3 Tolken in de Juridische Sector (JT) 1.4 Tolken in de Religieuze Sector (RT) 1.5 Tolken voor Podiumkunsten (PT) 1.6 Tolken voor Doofblinden (DBT) 1.7 NmG Tolken (NmGT) 1.9 Teamtolken (TT)</p>

Tabel 1 Vergelijking artikelen m.b.t. nascholing in de Reglementen voor tolk gebarentaal (2003) en schrijftolk (2004).

<i>Uit reglement tolk gebarentaal:</i>	<i>Uit reglement schrijftolk:</i>
<p>1.10 Derde Taal Tolken (DTT) 1.11 Relaytolken (RT) 1.12 Tolken in het Onderwijs (OT) 1.13 Overige Beroepsgerichte (Tolk Gebarentaal) Activiteiten</p> <p>8.2. Algemene nascholing Nascholingsactiviteiten die weliswaar niet direct verband houden met het beroep tolk of vertaler, maar wel gezien hun bijdrage aan de algemene kennis van de tolk, van nut zijn.</p> <p>Artikel 9. Richtlijnen nascholingsactiviteiten Tolk Gebarentaal 9.5. Er is sprake van beroepsgerichte nascholing bij: 9.5.1. Deelname aan of uitvoering van een activiteit, expliciet gericht op de verdieping van kennis en inzicht in Gebarentaal in zijn structurele linguïstische componenten: Fonologie, Lexicon, Morfologie, Syntaxis, Semantiek</p> <p>9.5.2. Deelname aan of uitvoering van een activiteit expliciet gericht op een verdieping van de kennis van het taalgebruikerssysteem van Gebarentaalgebruikers: psycholinguïstiek, sociolinguïstiek, patholinguïstiek;</p> <p>9.5.3. Deelname aan of uitvoering van een activiteit expliciet gericht op het verhogen van de gebruiksvaardigheid van de Gebarentaal:</p>	<p>1.12 Tolken in het Onderwijs (OT)</p> <p>1.14 Tolken in de ICT-sector (ICT) 1.15 Tweede taal tolken (Schrijftolken) (TTST)</p> <p>1.19 Overige beroepsgerichte schrijftolk-activiteiten (OBST)</p> <p>8.2 Algemene nascholing Nascholingsactiviteiten die weliswaar niet direct verband houden met het beroep Schrijftolk, Tolk Gebarentaal of vertaler, maar wel gezien hun bijdrage aan de algemene kennis van de Schrijftolk, van nut zijn.</p> <p>Artikel 9. Richtlijnen nascholingsactiviteiten Schrijftolk 9.5. Er is sprake van beroepsgerichte nascholing voor Schrijftolken bij: 9.5.1 Deelname aan, uitvoering van of Organisatie van een activiteit expliciet gericht op het verhogen van de gebruiksvaardigheid van schrijftolkvaardigheden: - in algemeen communicatieve situaties; - in bijzondere specifieke situaties, zoals medische sector, sector geestelijke gezondheid, juridische sector, religieuze sector, podiumkunsten; - bijzondere doelgroepen en vormen: doofblinden, teamtolken etc.</p> <p>9.5.2 Deelname aan, uitvoering van, of organisatie van bepaalde activiteiten die expliciet gericht zijn op het beroep Schrijftolk. (Uitgesloten van een erkenning als nascholingsactiviteit zijn de delen van een dergelijke samenkomst die met name een sociaal karakter hebben).</p> <p>9.5.3 Deelname aan, uitvoering van of organisatie van een georganiseerde activiteit expliciet gericht op verdieping van inzicht in het functioneren als</p>

Tabel 1 Vergelijking artikelen m.b.t. nascholing in de Reglementen voor tolk gebarentaal (2003) en schrijftolk (2004).	
<i>Uit reglement tolk gebarentaal:</i>	<i>Uit reglement schrijftolk:</i>
<p>- in algemeen communicatieve situaties; - in bijzondere specifieke situaties, zoals medische sector, sector geestelijke gezondheid, juridische sector, religieuze sector, podiumkunsten - bijzondere doelgroepen en vormen: doofblinden, derde taal tolken, relaytolken, NmG tolken, International Sign, teamtolken</p> <p>9.5.4. Deelname aan, uitvoering van of organisatie van bepaalde activiteiten georganiseerd door de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG) of soortgelijke internationale organisaties, die expliciet gericht zijn op het beroep tolk Gebarentaal. (Uitgesloten van een erkenning als nascholingsactiviteit zijn de delen van een dergelijke samenkomst die met name een sociaal karakter hebben).</p> <p>9.5.5. Deelname aan, uitvoering van of organisatie van een georganiseerde activiteit expliciet gericht op verdieping van inzicht in het functioneren als tolk Gebarentaal.</p> <p>9.5.6. Deelname aan, uitvoering van of organisatie van een georganiseerde activiteit expliciet gericht op informatieoverdracht over het beroep tolk Gebarentaal, de Stichting RTG of de NBTG of Gebarentaal, mits deze gericht is op een officieel georganiseerde doelgroep die betrekking heeft op het vakgebied van tolken Gebarentaal, zoals: tolken Gebarentaal, studenten tolk Gebarentaal, studenten linguïstiek, enz.. Overige belanghebbenden</p>	<p>Schrijftolk.</p> <p>9.5.4 Deelname aan, uitvoering van of organisatie van een georganiseerde activiteit expliciet gericht op informatieoverdracht over het beroep Schrijftolk, de Stichting RTG en de NBTG mits deze gericht is op een officieel georganiseerde doelgroep die betrekking heeft op het vakgebied van schrijftolken, zoals: Tolken Gebarentaal, studenten Tolk Gebarentaal, Schrijftolken, studenten Schrijftolk, studenten linguïstiek, enz.. Overige belanghebbenden kunnen eventueel aan deze activiteiten deelnemen, maar de activiteit geldt niet als nascholing wanneer deze (uitsluitend) is gericht op de overige belanghebbenden.</p> <p>9.5.5 Deelname aan een activiteit die binnen een specialisatiecategorie valt zoals genoemd onder artikel 8 lid 1 én gericht is op de Dovengemeenschap zoals omschreven in artikel 9.7.2 Indien deze activiteit niet gericht is op de Dovengemeenschap, valt deze onder Categorie Algemeen.</p>

Tabel 1 Vergelijking artikelen m.b.t. nascholing in de Reglementen voor tolk gebarentaal (2003) en schrijftolk (2004).

<i>Uit reglement tolk gebarentaal:</i>	<i>Uit reglement schrijftolk:</i>
<p>kunnen eventueel aan deze activiteiten deelnemen, maar de activiteit geldt niet als nascholing wanneer deze (uitsluitend) is gericht op de overige belanghebbenden.</p> <p>9.7. Er is sprake van algemene nascholing bij:</p> <p>9.7.1. Deelname aan een activiteit gericht op het vergroten en de verdieping van de eigen kennis, inzicht en vaardigheden van tolken Gebarentaal, die niet specifiek gericht zijn op het beroep tolk Gebarentaal. Hiertoe behoort:</p> <p>9.7.2. Deelname aan een georganiseerde activiteit, georganiseerd door of voor de Dovengemeenschap, dat als expliciet doel informatieoverdracht heeft en gericht is op het verdiepen van kennis van de Dovengemeenschap en van maatschappelijk relevante vraagstukken m.b.t. de Dovengemeenschap.</p>	<p>9.7 Er is sprake van algemene nascholing bij:</p> <p>9.7.1 Deelname aan een activiteit gericht op het vergroten en de verdieping van de eigen kennis, inzicht en vaardigheden van schrijftolken, die niet specifiek gericht zijn op het beroep Schrijftolk.</p> <p>9.7.2 Deelname aan een georganiseerde activiteit, georganiseerd door of voor de Dovengemeenschap, dat als expliciet doel informatie- en of cultuuroverdracht heeft en gericht is op het verdiepen van kennis van de Dovengemeenschap en van maatschappelijk relevante vraagstukken m.b.t. de Dovengemeenschap.</p> <p>9.7.3 Indien de activiteit onder artikel 9.7.2 valt onder een specialisatiecategorie zoals genoemd in artikel 8.1., dan is deze activiteit een beroepsgerichte activiteit, zie artikel 9.6.4.</p>

Uit de vergelijking tussen deze reglementen voor tolken gebarentaal en schrijftolken blijkt dat zij grotendeels overeenkomen. Het enige duidelijke verschil is de beschrijving van activiteiten op het gebied van de Nederlandse Gebarentaal voor de tolken gebarentaal. Het feit dat de reglementen zo weinig van elkaar verschillen roept bij de nascholingscommissie de vraag op waarom deze reglementen niet samengevoegd kunnen worden tot één reglement met daar waar nodig, aparte vermeldingen voor tolken gebarentaal en schrijftolken.

Beroepsgerichte nascholingsactiviteiten

Wat precies een beroepsgerichte nascholingsactiviteit is, wordt in artikel 9.5 van beide reglementen aangegeven. De nascholingscommissie heeft daarbij de volgende opmerkingen:

- Bij 9.5.1 en 9.5.2 (voor tolken NGT) gaat het om activiteiten gericht op kennis en inzicht van de NGT en deze gelden alleen voor tolken NGT. Bij 9.5.1 (voor schrijftolken) gaat het om schrijftolkvaardigheden. Kennis van en inzicht in het Nederlands en NmG zijn echter ook competenties van zowel tolken NGT als schrijftolken, maar worden in deze richtlijnen niet genoemd. Bij

het tolken tussen verschillende talen is het gewenst te werken aan kennis en vaardigheden in deze verschillende talen, c.q. communicatiesystemen.

- Punt 9.5.3 (tolken NGT) en 9.5.1 gaat over het gebruik van vaardigheden in NGT en schrijftolkvaardigheden in algemene en diverse specifieke situaties. De opsomming van de specifieke situaties is vooral van belang bij het aangeven van specialisaties en niet voor de algemene nascholing.
- Bij punt 9.5.4 (tolken NGT) is het soort activiteit niet duidelijk en lijkt er overlap te bestaan met de andere punten, behalve dat er expliciet de naam van een organiserende instantie wordt genoemd. De reden daarvan is niet duidelijk. Bij het bepalen van nascholingsactiviteiten is het van belang om het doel van de activiteit te benoemen en niet zozeer de organiserende instantie.
- Bij punt 9.5.5 (tolken NGT) en punt 9.5.2 en 9.5.3 (schrijftolken) wordt het inzicht in het functioneren als tolk genoemd. Het gaat hier om beroepshoudingaspecten.
- Bij punt 9.5.6 (tolken NGT) en punt 9.5.4 (schrijftolken) gaat over het zelf geven van informatie over het beroep, de taal of beroepsorganisatie.

Samengevat gaat het dus in de bovengenoemde richtlijnen om twee kwaliteitsgebieden van een tolk: *taalvaardigheid* en *beroepshouding*. In deze opsomming komen geen activiteiten gericht op tolkvaardigheden voor. Aangezien dit een belangrijke competentie is van de tolken is het van groot belang tolkvaardigheden expliciet als nascholingsactiviteit te benoemen voor beide beroepen.

Algemene nascholingsactiviteiten

In artikel 9.7 wordt in de reglementen uitgelegd wat onder een algemene nascholingsactiviteit wordt verstaan.

Een activiteit is een *algemene* nascholingsactiviteit bij deelname aan of uitvoering van een activiteit gericht op het vergroten en verdiepen van de eigen kennis, inzicht en vaardigheden *die niet specifiek gericht zijn op het beroep tolk*.

Hiertoe behoort (9.7.2) deelname aan een georganiseerde activiteit (door en voor de dovengemeenschap) met als expliciet doel *informatieoverdracht en gericht op het verdiepen van kennis van de Dovengemeenschap* en van maatschappelijk relevante vraagstukken m.b.t. de Dovengemeenschap. Dit mag maximaal één nascholingspunt zijn in één nascholingsperiode.

De nascholingscommissie merkt op dat deze categorie breed is omschreven. Activiteiten gericht op de doelgroep lijken zeker relevant in het kader van nascholing, maar het is onduidelijk welke andere activiteiten (niet specifiek gericht op het beroep tolk) nog meer onder deze noemer zouden kunnen vallen.

Uitvoering, organisatie en doelgroep van de nascholingsactiviteiten

De reglementen maken in artikel 9 onderscheid in de manier waarop de tolk met een nascholingsactiviteit bezig is:

- Het *deelnemen* aan nascholingsactiviteiten.
- Het *uitvoeren* van nascholingsactiviteiten (inclusief eventuele organisatie). De tolk krijgt voor het uitvoeren vier maal zoveel punten ten opzichte van deelname.
- Het *organiseren* van nascholingsactiviteiten (organiseren en deelnemen). De tolk krijgt hiervoor twee maal zoveel punten ten opzichte van deelname.

De nascholingscommissie merkt hierbij op, dat dit onderscheid met het toekennen van verschillende waarderingspunten waarschijnlijk bedoeld is om het organiseren en geven van nascholingsactiviteiten te stimuleren.

In het artikel 9 wordt ook vermeld dat bijscholingsactiviteiten die binnen dienstverband plaatsvinden alleen erkend worden als:

- het valt buiten het standaardcurriculum en werkzaamheden van de dienstbetrekking
- het resultaat van de activiteit aantoonbaar nieuwe inzichten over het beroep toekent of de kwaliteit van het beroep bevordert.

Deze bepaling blijkt in de praktijk gemakkelijk te leiden tot ongelijkheid in toekenning.

Specialisatie

In artikel 8 worden de subcategorieën genoemd van de *beroepsgerichte activiteiten*.

Dit lijkt alleen van belang als een tolk zich wil specialiseren. In het register wordt iemand als specialist gezien als men in totaal 12 nascholingspunten heeft gehaald die behoren tot een bepaalde categorie (zie artikel 11). Dit is onafhankelijk van de nascholingsperiode, want deze 12 punten tellen over de nascholingsperiode heen.

De specialisaties geven informatie over specifieke kwaliteiten van de tolk. Bovendien werd bij de oprichting van de Stichting RTG verwacht, dat gespecialiseerde tolken ook tegen een hoger tarief zouden kunnen werken. Er zijn vooralsnog geen regels om de specialisatie van een tolk te bewaken.

Bepaling categorieën

Een tolk (die een bepaalde activiteit wil volgen) meldt de activiteit aan bij het register, via de website. Dit dient te gebeuren voorafgaand aan de activiteit.

Bij de aanmelding van deze activiteit moet tevens worden aangegeven tot welke categorie deze behoort. De activiteit kan bij aanmelding slechts behoren tot één van de genoemde categorieën. Bij de toekenning wordt deze wel/niet gehonoreerd. Het register wijkt er vanaf als het naar de mening van het register niet de juiste categorie is.

De bestaande categorieën zijn bepaald door de werkgroep bij de oprichting van Stichting RTG en zijn gebaseerd op de inhoudelijke sectoren, specifieke (klanten)doelgroep of gebruikte modaliteit of taal. De categorie Televisie is op verzoek van het Nederlands Gebarent centrum toegevoegd. De behaalde nascholingspunten door de "journaaltolken" is dan ook overgeheveld van Podiumkunsten naar Televisie. Vanuit het werkveld was er de behoefte voor een nascholingscategorie Tolken voor kinderen. Een nieuwe categorie kan ontstaan als er behoefte is en er aanbod van nascholing in de categorie wordt aangeboden.

Er is binnen de beroepsgerichte activiteiten de categorie *overige beroepsgerichte activiteiten* (artikel 1.13 tolk NTG en 1.19 schrijftolk). Het is een activiteit die niet onder te verdelen is onder de genoemde categorieën, maar wel bijdraagt aan de professionaliteit van de tolk c.q. schrijftolk.

Knelpunten en adviezen

In de brainstormfase van de nascholingscommissie zijn diverse onderwerpen en knelpunten aan de orde geweest die het resultaat zijn van de uitvoering van de huidige reglementen. Deze knelpunten variëren van beleidsmatig tot operationeel niveau.

Bij de bespreking van deze knelpunten heeft de nascholingscommissie een analyse gemaakt van de reglementen voor tolk gebarentaal (2003) en schrijftolk (2004), zoals omschreven is in het vorige hoofdstuk.

Knelpunt 1: Ontbrekende eenduidige definitie, visie en doel van nascholing en basisnorm van kwaliteit.

Een deel van de huidige knelpunten is te verklaren vanwege het feit dat er in de reglementen geen definitie of uitgangspunt wordt gegeven van het begrip nascholing. In de reglementen wordt veel informatie gegeven over de uitvoering van het reglement, echter er ontbreekt een duidelijk uitgangspunt en visie over wat de Stichting RTG als nascholing ziet. De enige "harde eis" die er voor verlenging van inschrijving in het register is, is het behalen van 6 nascholingspunten in een nascholingsperiode van 3 jaar (dit betekent 60 uur in 3 jaar tijd).

De Stichting RTG heeft tot doel de "*registratie van Tolken Gebarentaal alsmede de bewaking en bevordering van de kwaliteit van de tolken Gebarentaal*" (in Stichting RTG, 2001: 1). Vanaf 2004 geldt dit ook voor schrijftolken. In de eerder genoemde reglementen wordt echter niet verwezen naar een basisnormering op grond waarvan de kwaliteit van tolken wordt bewaakt. Het is ook niet duidelijk wanneer sprake is van bevordering van de kwaliteit en hoe dat wordt vertaald in nascholingsactiviteiten, die worden aangemeld bij het register.

ADVIES 1

De nascholingscommissie adviseert de Stichting RTG om in het reglement duidelijk een definitie en een doel van nascholingsactiviteiten weer te geven. De definitie van nascholing uit het Van Dale woordenboek is: "onderwijs om het vroeger geleerde op te frissen en nieuwe ontwikkelingen bij te leren". Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het handhaven van de kwaliteit en het bevorderen van de kwaliteit, in dit geval van het tolken. Dit sluit aan bij het onderscheid dat in de statuten van het register wordt aangegeven, echter in het reglement dient duidelijk te worden aangegeven wat de basisnorm is voor de kwaliteit.

De nascholingscommissie stelt het volgende doel van nascholing voor in het kader van het register:

Het doel van nascholing is het handhaven en/of bevorderen van individuele kwaliteit van de uitvoering van het beroep als tolk.

De nascholingscommissie legt het accent op de eigen verantwoordelijkheid van de tolk/schrijftolk voor zijn/haar individuele professionele ontwikkeling, waarbij de tolk

voortdurend bezig is de opvattingen over het tolken en de eigen competenties te actualiseren. Steeds dient bij de erkenning van nascholingsactiviteiten te worden bekeken in hoeverre het volgen van de activiteit bijdraagt aan de verbetering van de professionaliteit als individuele tolk.

De vraag die dan rijst is: Wat onderscheid kwaliteitshandhaving van kwaliteitsbevordering?

Kwaliteitshandhaving heeft een *verplichtend karakter* om ingeschreven te blijven staan in het register van de Stichting RTG.

De nascholingscommissie adviseert om hiervoor de volgende definitie te hanteren:

Kwaliteitshandhaving is het op een gestructureerde wijze onderhouden van kennis en vaardigheden op het vakgebied van tolken met als norm de eindkwalificaties van de *bacheloropleiding tolk gebarentaal* of de *associate degree (Ad) schrijftolk* en het bijhouden van ontwikkelingen op dit vakgebied en eventuele aanpassing aan deze ontwikkelingen in de beroepsuitvoering.

Kwaliteitsbevordering heeft *geen verplichtend karakter*.

De nascholingscommissie stelt voor om de volgende definitie te hanteren:

Kwaliteitsbevordering wordt gedefinieerd als het op een gestructureerde wijze ontwikkelen en verwerven van (ver)nieuwe(nde) deskundigheden en beroepsvaardigheden.

Dit hangt samen met het begrip “specialisatie”. Hierop wordt bij Knelpunt 4 teruggekomen. In dit document heeft de nascholingscommissie bovenstaande definities gehanteerd.

Knelpunt 2: Ontbrekende eenduidige criteria voor bepaling van aantal punten en verdeling in soorten activiteiten

De waardering van nascholing kent twee aspecten:

1. Erkenning/waardering van de goedgekeurde nascholing (hoeveel punten is het waard en waarom?).
2. Erkenning/ waardering van de aangemelde/aangeboden nascholing (is het wel of geen nascholing?). Met andere woorden: wanneer is iets nascholing?

Erkenning/waardering van de goedgekeurde nascholing

De enige variabele die gehanteerd wordt voor de toekenning van nascholingspunten is de hoeveelheid tijd die iemand met de activiteit bezig is. Maar de hoeveelheid tijd die iemand er insteekt zegt nog *niets* over in hoeverre dit aantoonbaar tot een betere individuele tolk leidt. Volgens het huidige reglement kan een tolk verschillende nascholingsactiviteiten bezoeken, maar zonder dat aantoonbaar wordt dat deze hierdoor een betere tolk wordt (Voorbeeld: het bezoeken van lezingen op een congres. Iemand kan passief een lezing of workshop bijwonen, maar verbetert daarmee niet *vanzelfsprekend* zijn/haar tolkqualiteiten). Echter in (bijna) alle andere beroepen die nascholing moeten volgen is de waardering gerelateerd aan het aantal uren dat men nascholing heeft gevolgd. Dat is een goed systeem wanneer nascholingsactiviteiten alleen worden erkend wanneer zij aan een bepaald gewenst niveau voldoen.

Om een bepaalde weging te hebben van belangrijke en minder belangrijke nascholing, kunnen de nascholingsactiviteiten in categorieën ondergebracht worden. Men zou dan een x aantal punten moeten halen in een zwaarwegende beroepsgerichte nascholing en wat minder punten in een minder zwaarwegende categorie.

ADVIES 2

De nascholingscommissie adviseert om de tijdindicatie te blijven hanteren voor het omrekenen naar punten voor het register. In de praktijk wordt het namelijk zeer lastig om een ander systeem te hanteren voor het omzetten naar punten.

Erkenning/ waardering van aangeboden nascholing

In de huidige reglementen is er geen evenredige of beargumenteerde verdeling in soort activiteiten, gericht op kennis en inzicht, vaardigheden en houdingsaspecten. In de huidige beschrijving in artikel 9 van de reglementen wordt zelfs de gehele tolkvaardigheid en/of veyboardvaardigheid gemist. De aandacht is daar vooral gericht op taalvaardigheid.

ADVIES 3

De nascholingscommissie adviseert *wel* om een verplichting in te voeren, dat een tolk bepaalde activiteiten volgt in een bepaalde verhouding, verdeeld over kennis, vaardigheden en houding (hoe nauw deze ook met elkaar samenhangen).

Hierbij kan het beste worden aangesloten bij de indeling van het beroepsprofiel en de eindkwalificaties van de opleiding (zie Bijlage 1 en 2). Een activiteit die wordt aangemeld kan dan worden ingedeeld bij één van deze categorieën.

- I. Taal en tolkvaardigheid
- II. Beroepshouding
- III. Doelgroepen

De nascholingscommissie stelt voor om aan deze categorieën een verschillend gewicht toe te kennen en dit tot uitdrukking te laten komen in het aantal punten dat binnen een bepaalde categorie behaald moet worden, bijvoorbeeld:

- | | |
|----------------|----------|
| Categorie I: | 3 punten |
| Categorie II: | 2 punten |
| Categorie III: | 1 punt. |

Categorie I: Taal- en tolkvaardigheid, (eindkwalificatie B en F), 50%-50% gericht op kennis en vaardigheden.

Deze categorie weegt het zwaarst, omdat dit de kerntaak van een tolk is – de boodschap uit de ene taal tolken naar een andere taal of taalmodaliteit.

Tolken NGT

Een nascholingsactiviteit in deze categorie is een activiteit waarbij de tolk werkt aan het in stand houden, dan wel verbeteren van zowel kennis als vaardigheden van het Nederlands, NGT, NmG en het tolkproces.

Schrijftolken

Een nascholingsactiviteit in deze categorie is een activiteit waarbij de tolk werkt aan het in stand houden, dan wel verbeteren van zowel kennis als vaardigheden in het Nederlands, en het transcriberen om zo een goede communicatie tot stand te brengen.

Vervolg advies 3:

Categorie II: Beroepshouding (eindkwalificatie H en J) en **samenwerking met collega's** (eindkwalificatie D en I)

Een activiteit in deze categorie krijgt 2 punten, omdat dit competenties omvat die voortdurend onderhouden en verbeterd dienen te worden.

Een nascholingsactiviteit in deze categorie is een activiteit waarbij de tolk werkt aan (zelf-)reflectie en verbetering van communicatieve vaardigheden en houding en gedrag ten aanzien van personen die betrokken zijn bij het tolkproces.

Categorie III: Doelgroepen (eindkwalificatie E)

Voor een activiteit in deze categorie wordt 1 punt toegekend voor het handhaven en actualiseren van aanwezige kennis en vaardigheden.

Een nascholingsactiviteit in deze categorie is een activiteit waarbij de tolk werkt aan uitbreiding van kennis over doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen de tolk werkt.

Aanmelding van de nascholingsactiviteit

Bij de aanmelding van een activiteit als nascholing dient de aanmelder de doelstelling van de activiteit te vermelden, welke activiteiten worden gedaan en tevens dient hij/zij aan te geven aan welk van de bovengenoemde beroepscompetenties gewerkt wordt. Het moet mogelijk zijn om een activiteit onder meer categorieën in te delen.

ADVIES 4

In de Reglementen voor Tolk Gebarentaal en Schrijftolk komt het concept 'werkervaring' niet voor in de artikelen met betrekking tot nascholing. De nascholingscommissie is van oordeel, dat nascholingactiviteiten die niet verankert en geconsolideerd worden in het daadwerkelijk *werken* als tolk, weinig zullen bijdragen aan de kwaliteitshandhaving en –verbetering van de individuele tolk.

Derhalve adviseert de nascholingscommissie dat 15 % van de nascholingstijd werkervaring moet zijn.

Dit knelpunt kent echter een aantal in de brainstormfase genoemde samenhangende knelpunten op operationeel niveau. Deze zullen wij hieronder bespreken.

Knelpunt 2.1: Intervisie (nu onbegeleid) is geen garantie voor goede kwaliteit.

Intervisie kan zeker bijdragen tot individuele professionalisering, aangezien de tolk de gelegenheid krijgt om te reflecteren, met collega's, op eigen en andermans ervaring en handelen, echter er zijn nog geen kwaliteitsnormen geformuleerd waaraan intervisie moet voldoen.

ADVIES 5

De nascholingscommissie adviseert om de nascholingsactiviteit 'Intervisie' alleen dan te waarderen met nascholingspunten wanneer de bijeenkomst voldoet aan een aantal eisen en getoetst kan worden. Een mogelijkheid is dat de intervisie begeleid wordt of onder supervisie staat van een erkende supervisor. Een begeleider/supervisor kan geen deelnemer zijn aan de intervisiegroep. Zij/hij moet een buitenstaander zijn, zodat het proces op een professionele manier wordt begeleid.

Tolken die hierin interesse hebben zouden zich kunnen scholen tot begeleider/ supervisor. Intervisie zou komen te vallen onder Categorie II zoals beschreven in Advies 3.

Knelpunt 2.2: Het geven van voorlichting over beroep en organisatie

Volgens het huidige reglement kunnen door het geven van voorlichting over beroep en organisatie nascholingspunten worden verkregen. Het argument om deze activiteiten tot nascholing te rekenen was waarschijnlijk een stimuleringsmaatregel.

Het geven van voorlichting aan anderen over het beroep is een belangrijke activiteit, maar daarbij is niet altijd automatisch sprake van werken aan de individuele professionalisering van een tolk. Dit geldt bijvoorbeeld voor populaire publicaties waarbij informatie gegeven wordt over het beroep e.d. of een column in Interpres, een werkimpressie, of een verslag van iets dat georganiseerd is.

N.B. Anders is dit voor vakpublicaties, waarbij gereflecteerd wordt op beroepskennis en -vaardigheden en (peer-reviewed) wetenschappelijke publicaties. Hierbij gaat het echter om het genereren van (ver)nieuw(end)e kennis en beroepsontwikkeling.

ADVIES 6

De nascholingscommissie adviseert om het geven van voorlichting over beroep en organisatie niet tot een nascholingsactiviteit te rekenen.

Het publiceren in vakbladen of wetenschappelijke tijdschriften of elders kan wel als nascholing dienen als hierbij een onderzoeksvraag geformuleerd is, zodat nieuwe kennis gegenereerd is.

De publicatie kan dan vallen onder de in Knelpunt 2 geformuleerde categorieën (I, II of III) of er kan een puntenregeling voor publicaties ingesteld worden.

Knelpunt 2.3: Nascholingsactiviteiten binnen een dienstverband

Het is niet duidelijk wat de achterliggende gedachte is geweest bij de restrictie in artikel 9.6.4 in beide reglementen .

Het “vallen buiten de standaardwerkzaamheden” is misschien ingegeven door de ongelijkheid wat betreft investering in nascholing tussen freelance tolken en tolken in vaste dienst. Freelance tolken volgen nascholing in eigen tijd en op eigen kosten, terwijl tolken in dienstverband dit in diensttijd en op kosten van de baas doen.

In de uitwerking blijken er onduidelijkheden te ontstaan, waardoor er volgens de Stichting RTG ongelijke behandeling kan voorkomen. Wat van belang is, is dat de nascholing leidt tot nieuwe inzichten over het beroep of de kwaliteit van het beroep bevordert. Of dat nu binnen of buiten dienstverband plaatsvindt, is niet bepalend voor het resultaat. Dat dit niet een herhaling van dezelfde soort activiteit mag zijn, komt in advies 8 aan de orde.

ADVIES 7

De nascholingscommissie adviseert om de bepaling dat nascholingsactiviteiten slechts onder voorwaarden binnen dienstverband mogen plaatsvinden (artikel 9.6.4) te laten vervallen.

Knelpunt 2.4: Nascholingspunten voor het uitvoeren en volgen van dezelfde activiteiten

De Stichting RTG heeft op de eerste bijeenkomst van 16 januari 2007 het volgende voorbeeld gegeven voor het toekennen van punten voor een herhaalde activiteit:

Tolken die als mentor (betaald) studenttolken tijdens de stage begeleiden krijgen daarvoor nascholingspunten, terwijl tolken die als coach (betaald) andere collega-tolken begeleiden daarvoor geen nascholingspunten krijgen.

Formeel gezien is er echter geen verschil in doelstelling en resultaat van deze nascholingsactiviteit. In de huidige situatie krijgt een tolk, die als mentor stagiaires begeleid, voor iedere begeleide stagiair(e) steeds opnieuw nascholingspunten.

Over het algemeen kan gesteld worden dat herhaling van dezelfde nascholingsactiviteit niet automatisch opnieuw tot nieuwe inzichten leidt of de kwaliteit bevordert. Het reglement geeft hier geen restrictie aan.

Een voorstel is om bijvoorbeeld nascholingspunten toe te kennen aan het volgen van de mentor cursus, zoals georganiseerd door de HU, gekoppeld aan het daadwerkelijk begeleiden van bijvoorbeeld twee studenten gedurende een bepaalde periode en het schrijven van een procesbeschrijving en/of een reflectieverslag. Dit kan dan éénmalig gehonoreerd worden met nascholingspunten in categorie II (zie Advies 3).

ADVIES 8

De nascholingscommissie adviseert om voor het uitvoeren of organiseren van een bepaalde nascholingsactiviteit slechts eenmaal nascholingspunten toe te kennen en dit dan ook op te nemen in het reglement.

Knelpunt 3: Onduidelijke criteria voor algemene activiteiten

Algemene activiteiten

De algemene nascholingsactiviteiten kunnen geïnterpreteerd worden als een restgroep, hoewel de criteria die ervoor gelden niet eenduidig zijn. In principe kunnen alle activiteiten de kennis, inzicht en vaardigheden als mens, dus ook als tolk vergroten of verdiepen, zonder dat het specifiek gericht is op het beroep.

Gezien de huidige verhouding (van 6 nascholingspunten mag maximaal 1 punt algemeen zijn) geeft dit al een waardering aan van deze activiteiten in vergelijking tot de beroepsgerichte activiteiten.

Bij artikel 9.6.3 in beide reglementen wordt aangegeven dat een activiteit *niet* gericht mag zijn op algemeen belangstellenden. Deze bepaling is moeilijk te hanteren voor activiteiten die vallen onder algemene nascholingsactiviteiten. Deze zijn immers bijna allemaal juist gericht op algemeen belangstellenden.

Maar ook in de lijst erkende beroepsgerichte nascholing staan diverse congressen en bijeenkomsten die niet expliciet op de genoemde doelgroep gericht zijn. Blijkens het RTG-overzicht van erkende nascholing, vallen namelijk ook activiteiten als deelname aan symposia, workshops en congressen (bijvoorbeeld Simea, Fodokdag, theatervoorstellingen voor doven, lezingen over bijvoorbeeld Ménière en Tinnitus, instructies voor docenten van cursussen NmG of NGT). Deze activiteiten zijn dus niet alleen gericht op de Dovengemeenschap, maar ook op andere doelgroepen die gebruik maken van een tolk.

Contact met het veld en de doelgroepen is voor tolken als nascholingsactiviteit zeker van belang. Ons voorstel is dan ook om dit zo te benoemen en dit niet te scharen in een “verzamel”categorie ‘Algemene activiteiten’.

ADVIES 9

In principe zouden met de huidige formulering van het criterium ‘algemene activiteit’, *alle* activiteiten die maar enigszins invloed hebben op de ontwikkeling van iemand als mens en daarbij tolk zou voor algemene nascholing kunnen gelden. Veel activiteiten die vallen onder deze categorie dragen echter *niet* bij aan de directe individuele handhaving of verbetering van de professionaliteit als tolk en sluiten niet aan bij de geformuleerde definities van kwaliteitshandhaving en verbetering.

Om die redenen adviseert de nascholingscommissie om deze categorie in zijn geheel te laten vervallen. Dit soort algemene activiteiten zullen bij de nieuwe verdeling, zoals beschreven in Knelpunt 2, vallen onder categorie III: Doelgroep. (zie Advies 3)

Knelpunt 4: Onduidelijke definitie 'specialist'

Dit punt raakt duidelijk de overige documentatie rondom erkenning en waardering van activiteiten als nascholing (zie de analyse en Knelpunt 1).

Het online woordenboek Nederlands van Van Dale (2008) geeft de volgende definities in het kader van specialisme (en synoniemen daarvan):

spe-ci-a-lis-me (het ~, ~n/~s)

1 onderdeel van een tak van wetenschap dat afzonderlijk beoefend wordt => *vakgebied*

spe-ci-a-lijst (de ~ (m.), ~en)

1 deskundige

ex-pert (de ~ (m.), ~en/~s)

1 deskundige

des-kun-dig (bn.)

1 met kennis van zaken => *beslagen, gekwalificeerd, onderlegd, oordeelkundig, ter zake kundig*; <=> *ondeskundig*

des-kun-di-ge (de ~ (m.), ~n)

1 iem. die door beroep of studie in het bijzonder bevoegd is tot het beoordelen van een zaak => *connaisseur, deskundoloog, expert, kenner, specialist*

vak-be-kwaam (bn.)

1 vakkundig

vak-kun-dig (bn.)

1 deskundig in het genoemde of bedoelde beroep => *professioneel, vakbekwaam*; <=> *onvakkundig*

pro-fes-si-o-nal (de ~ (m.), ~s)

1 iem. die een ambacht, kunst of sport beroepsmatig beoefent

com-pe-tent (bn.)

1 deskundig, bekwaam => *kundig*; <=> *incompetent*

2 tot handelen of oordelen bevoegd <=> *incompetent*

ken-ner (de ~ (m.), ~s)

1 deskundige

De toekenning van punten voor specialisatie gebeurt tot op heden op basis van de hoeveelheid tijd die men aan een activiteit besteedt. Voor een specialisatie kan het dus voorkomen dat iemand tot een totaal van 120 uur allerlei nascholingsactiviteiten volgt in één categorie, zoals gedefinieerd in de reglementen (zie artikelen 6.7, 8 en 11) en daarmee 12 nascholingspunten verdient. Dit zegt echter niets over de verbetering van het individueel *functioneren* in de beroepspraktijk of over hoe de specialistische deskundigheid aangetoond of getoetst wordt. Het aantal van 12 punten is destijds bepaald door de werkgroep bij de oprichting van de Stichting RTG.

Waaruit blijkt dat iemand een specialist is? In de praktijk wordt een persoon gezien als specialist als iemand op een bepaald deel van het vakgebied aantoonbaar veel ervaring heeft en vaak als adviseur over dat thema of onderdeel wordt bevraagd door collega's, klanten en het werkveld. Met de huidige opzet kan iemand specialist worden, zonder ook maar één uur in de bepaalde categorie tolk(werk)ervaring te hebben opgedaan. Nergens (behalve bij artsen) is het opleidingsveld zo ingericht dat men specialist kan worden door het volgen van een bachelor- of een masteropleiding en het volgen nascholingsactiviteiten en zeker ook niet op het gebied van tolken gebarentaal en schrijftolken.

De huidige manier van het behalen van een specialisatie is, naar de mening van de nascholingscommissie, onwenselijk en te beperkt. Men dient op één of andere manier het specialisme te verdienen en steeds opnieuw weer aan te tonen.

De nascholingscommissie is van mening dat het toekennen van de status als specialist niet de taak is van de Stichting RTG, mede gezien haar eerder weergegeven doelstelling: “*het registreren*” “*-alsmede de bewaking en bevordering van de kwaliteit van de tolken gebarentaal*” en schrijftolken.

Eenzijds kan men de markt zijn werk laten doen: een specialist wordt door het werkveld in een bepaalde setting veel aangevraagd. Op deze wijze wordt het specialisme niet geformaliseerd. Omdat bij andere (gesproken taal) tolken en heel andere beroepen ook geen systeem is voor specialisatie, zou de Raad van Toezicht kunnen kiezen voor deze optie.

Anderzijds kan de specialisatie wel worden geformaliseerd. Een commissie zou onderzoek kunnen doen naar de eisen/criteria die de klanten en de beroepsgroep stellen aan een specialist. De commissie zou dan de opdracht kunnen krijgen om profielen op te stellen waaraan een tolk moet voldoen om zich “specialist” te mogen noemen in een bepaalde categorie zoals genoemd in artikel 8 van de reglementen. Erkende onderwijsinstellingen kunnen dan benaderd worden om de mogelijkheden tot scholing voor specialisten te ontwikkelen.

Tevens kunnen klanten gebruik maken van de in het register opgenomen “ervaringsgebieden”. De tolk zou deze ervaringsgebieden zelf moeten kunnen aangeven.

ADVIES 10

De nascholingscommissie adviseert om de termen en artikelen gerelateerd aan *specialist* en *specialisatie* in het reglement te laten vervallen.

De nascholingscommissie beveelt tevens aan dat alle tolken, dus ook net afgestudeerde tolken, in het register kunnen aangeven wat de ervaringsgebieden zijn (binnen de categorieën van artikel 8).

Knelpunt 5: Uitschrijving uit het Register

Als een ingeschreven tolk na een periode van drie jaar niet voor verlenging van inschrijving in aanmerking komt, of zichzelf tussentijds laat uitschrijven, dan is het niet zonder meer wenselijk om de persoon in kwestie na een bepaalde periode zonder toetsing opnieuw op te nemen in het register. In deze gevallen zouden dan namelijk de criteria omtrent nascholing en de verplichte tolkwerkzaamheden eenvoudig kunnen worden omzeild. Het is derhalve raadzaam om regels te stellen omtrent uitschrijving uit het register.

Voorbeelden in andere (beroeps)organisaties

Immigratie- en Naturalisatiedienst

De IND kent een proeftolkschap: In deze periode van één jaar, met een eigen verlaagd tarief, wordt gezien of een tolk voldoende presteert. Daarna wordt de tolk officieel ingeschreven of uitgeschreven.

Orde van Advocaten

Een beginnend advocaat wordt beëdigd en na een succesvol stagiairschap van drie jaar, waarin aan diverse opleidingseisen moet worden voldaan, ontvangt hij al dan niet een stageverklaring ter afsluiting van de stageperiode. Het stagiairschap kent een lager uurtarief en de stagiair heeft een advocaat als persoonlijk begeleider. Inschrijving bij de Orde is verplicht voor iedere advocaat. Het moment van behalen van het diploma Rechten is niet relevant. Een afgestudeerde kan op elk moment besluiten om een stageperiode te starten. Een eventueel verlies van kennis/kunde komt namelijk onherroepelijk aan het licht in de stageperiode.

De Orde kent het volgende beleid aangaande uitschrijvingen.

Advocaten die niet aan de nascholingseisen voldoen en aan de hand daarvan worden uitgeschreven, dienen er bij herinschrijving voor te zorgen dat ze aan de nascholingsplicht op het moment van uitschrijving voldoen. In concreto: Het aantal punten dat op het moment van uitschrijving wordt gemist dient behaald te worden voor het moment van herinschrijving. Gegevens over uitgeschreven advocaten worden dan ook lang bewaard.

Mocht een advocaat op enig moment, met alle nascholingspunten in dat jaar behaald, besluiten om zich voor een bepaalde periode uit te schrijven, dan kan hij/zij zich op elk later moment opnieuw aanmelden. Er geldt in deze gevallen geen proefperiode of iets soortgelijks. De advocaat kan direct weer aan het werk.

ADVIES 11

De nascholingscommissie raad een proefperiode van maximaal één jaar (aspirant-schap) door te voeren bij de volgende categorieën van (her)inschrijving:

- Het HU-diploma is meer dan twee jaar voor de datum van inschrijving behaald.
- Een tolk voldoet niet aan de nascholingseisen en/of aantal tolkopdrachten, wordt daarom uitgeschreven en meldt zich op een later tijdstip weer aan.
- Een tolk schrijft zich vrijwillig uit en meldt zich op een later tijdstip weer aan.

In de proefperiode, met gereduceerd tarief, moet de tolk een (nader te bepalen) verplicht aantal tolkopdrachten hebben verricht en een (nader te bepalen) verplicht aantal nascholingspunten hebben behaald waarna het aspirant-schap / de proefperiode vervalt.

Uitschrijving naar aanleiding van een klacht bij de onafhankelijke klachtencommissie

Het stellen van algemene regels met betrekking tot uitschrijving naar aanleiding van een klacht is onbegonnen werk. Bij andere (beroeps)organisaties wordt in deze situaties gekeken naar de aard van de klacht en de genomen beslissing. Per individueel geval wordt bezien of en onder welke voorwaarden herinschrijving mogelijk is.

ADVIES 12

De nascholingscommissie adviseert om in samenspraak met de huidige onafhankelijke klachtencommissie regels op te stellen omtrent uitschrijving uit het register.

Knelpunt 6: De Reglementen Tolk Gebarentaal en Schrijftolk

Gezien de overlap in de reglementen tolk NGT (2003) en schrijftolk (2004), wordt door de nascholingscommissie de meerwaarde van twee reglementen niet ingezien.

ADVIES 13

De commissie adviseert de Stichting RTG om één reglement te hanteren voor tolken gebarentaal en schrijftolken, aangepast aan de adviezen zoals die hierboven zijn opgenomen m.b.t. de nascholing. In artikelen waar specifieke informatie voor één bepaalde beroepsgroep geldig is, kan dit in de tekst worden aangeduid.

Overzicht adviezen

<p>1</p>	<p>De nascholingscommissie adviseert de Stichting RTG om in het reglement duidelijk een definitie en een doel van nascholingsactiviteiten weer te geven. De definitie van nascholing uit het Van Dale woordenboek is: “onderwijs om het vroeger geleerde op te frissen en nieuwe ontwikkelingen bij te leren”. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het handhaven van de kwaliteit <i>en</i> het bevorderen van de kwaliteit, in dit geval van het tolken. Dit sluit aan bij het onderscheid dat in de statuten van het register wordt aangegeven, echter in het reglement dient duidelijk te worden aangegeven wat de basisnorm is voor de kwaliteit.</p>									
<p>2</p>	<p>De nascholingscommissie adviseert om de tijdindicatie te blijven hanteren voor het omrekenen naar punten voor het register. In de praktijk wordt het namelijk zeer lastig om een ander systeem te hanteren voor het omzetten naar punten.</p>									
<p>3</p>	<p>De nascholingscommissie adviseert <i>wel</i> om een verplichting in te voeren, dat een tolk bepaalde activiteiten volgt in een bepaalde verhouding, verdeeld over kennis, vaardigheden en houding:</p> <table border="0" data-bbox="300 1084 874 1187"> <tr> <td>I.</td> <td>Taal en tolkvaardigheid</td> <td>3 punten</td> </tr> <tr> <td>II.</td> <td>Beroepshouding</td> <td>2 punten</td> </tr> <tr> <td>III.</td> <td>Doelgroepen</td> <td>1 punt</td> </tr> </table> <p><i>Aanmelding van de nascholingsactiviteit</i> Bij de aanmelding van een activiteit als nascholing dient de aanmelder de doelstelling van de activiteit te vermelden, welke activiteiten worden gedaan en tevens dient hij/zij aan te geven aan welk van de bovengenoemde beroepscompetenties gewerkt wordt. Het moet mogelijk zijn om een activiteit onder meer categorieën in te delen.</p>	I.	Taal en tolkvaardigheid	3 punten	II.	Beroepshouding	2 punten	III.	Doelgroepen	1 punt
I.	Taal en tolkvaardigheid	3 punten								
II.	Beroepshouding	2 punten								
III.	Doelgroepen	1 punt								
<p>4</p>	<p>In de Reglementen voor Tolk Gebarentaal en Schrijftolk komt het concept ‘werkervaring’ niet voor in de artikelen met betrekking tot nascholing. De nascholingscommissie is van oordeel, dat nascholingactiviteiten die niet verankert en geconsolideerd worden in het daadwerkelijk <i>werken</i> als tolk, weinig zullen bijdragen aan de kwaliteitshandhaving en –verbetering van de individuele tolk. Derhalve adviseert de nascholingscommissie dat 15 % van de nascholingstijd werkervaring moet zijn.</p>									
<p>5</p>	<p>De nascholingscommissie adviseert om de nascholingsactiviteit ‘Intervisie’ alleen dan te waarderen met nascholingspunten wanneer de bijeenkomst voldoet aan een aantal eisen en getoetst kan worden. Een mogelijkheid is wanneer de intervisie begeleid wordt of onder supervisie staat van een erkende supervisor. Een begeleider/supervisor kan geen deelnemer zijn aan de intervisiegroep.</p>									

	<p>Zij/hij moet een buitenstaander zijn, zodat het proces op een professionele manier wordt begeleid. Tolken die hierin interesse hebben zouden zich kunnen scholen tot begeleider/supervisor.</p>
6	<p>De nascholingscommissie adviseert om het geven van voorlichting over beroep en organisatie niet tot een nascholingsactiviteit te rekenen. Het publiceren in vakbladen of wetenschappelijke tijdschriften of elders kan wel als nascholing dienen als hierbij een onderzoeksvraag geformuleerd is, zodat nieuwe kennis gegenereerd is.</p>
7	<p>De nascholingscommissie adviseert om de bepaling dat nascholingsactiviteiten slechts onder voorwaarden binnen dienstverband mogen plaatsvinden (artikel 9.6.4) te laten vervallen.</p>
8	<p>De nascholingscommissie adviseert om voor het uitvoeren of organiseren van een bepaalde nascholingsactiviteit slechts eenmaal nascholingspunten toe te kennen en dit dan ook op te nemen in het reglement.</p>
9	<p>De nascholingscommissie adviseert om de categorie ‘algemene activiteit’ in zijn geheel te laten vervallen. Dit soort algemene activiteiten zullen bij de nieuwe verdeling, zoals beschreven in Knelpunt 2, vallen onder categorie III: Doelgroep. (zie Advies 3).</p>
10	<p>De nascholingscommissie adviseert om de termen en artikelen gerelateerd aan specialist en specialisatie in het reglement te laten vervallen. De nascholingscommissie beveelt tevens aan dat alle tolken, dus ook net afgestudeerde tolken, in het register kunnen aangeven wat hun ervaringsgebieden zijn (binnen de categorieën van artikel 8).</p>
11	<p>De nascholingscommissie raad een proefperiode van maximaal één jaar (aspirant-schap) door te voeren bij de volgende categorieën van (her)inschrijving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het HU-diploma is meer dan twee jaar voor de datum van inschrijving behaald. - Een tolk voldoet niet aan de nascholingseisen en/of aantal tolkopdrachten, wordt daarom uitgeschreven en meldt zich op een later tijdstip weer aan. - Een tolk schrijft zich vrijwillig uit en meldt zich op een later tijdstip weer aan. <p>In de proefperiode, met gereduceerd tarief, moet de tolk een (nader te bepalen) verplicht aantal tolkopdrachten hebben verricht en een (nader te bepalen) verplicht aantal nascholingspunten hebben behaald waarna het aspirant-schap / de proefperiode vervalt</p>

12	De nascholingscommissie adviseert om in samenspraak met de huidige onafhankelijke klachtencommissie regels op te stellen omtrent uitschrijving uit het register.
13	De commissie adviseert de Stichting RTG om één reglement te hanteren voor tolken gebarentaal en schrijftolken, aangepast aan de adviezen zoals die hierboven zijn opgenomen m.b.t. de nascholing. In artikelen waar specifieke informatie voor één bepaalde beroepsgroep geldig is, kan dit in de tekst worden aangeduid.

Nawoord

In Nederland is de wet- en regelgeving met betrekking tot het tolken voor dove en slechthorende mensen, zeker in vergelijking met ons omringende landen, redelijk goed geregeld, hoewel er natuurlijk altijd ruimte is voor verbetering.

Aangezien momenteel de regelgeving voor tolken in gesproken talen binnen justitie geformaliseerd wordt, met permanente educatie als één van de hoofdonderwerpen, acht de nascholingscommissie het dan ook van groot belang om deze ontwikkelingen op de voet te volgen.

De wetgever heeft vertrouwen uitgesproken in de manier waarop de Stichting RTG zijn tolken toetst, blijkens onderstaande passage welke is opgenomen in het Ontwerpbesluit beëdigde tolken en vertalers (2007; 13).

Tolken gebarentaal die staan ingeschreven in het Register Tolken Gebarentaal hoeven geen bijdrage te betalen indien zij in het register worden ingeschreven. De reden hiervoor is dat de toetsing die wordt uitgevoerd bij hun inschrijving in het Register Tolken Gebarentaal overeenkomt met de toetsing die plaatsvindt bij de inschrijving van tolken in het register voor beëdigde tolken en vertalers. Zij worden na het overleggen van een recente verklaring omtrent het gedrag en een bewijs van hun inschrijving in het Register Tolken Gebarentaal in het register ingeschreven als beëdigde tolk.

Met het aannemen van de Wet beëdigde tolken en vertalers (2007) en het daaraan voorafgaande totstandkomingtraject, is een belangrijke stap gezet naar verdere professionalisering van de tolk- en vertaalbranche. Naast de oprichting van een commissie permanente educatie en een Kwaliteitsinstituut wordt er op dit moment ook gewerkt aan een landelijke klachtenregeling en –commissie.

De nascholingscommissie adviseert dan ook om bij soortgelijke initiatieven van de kant van de Stichting RTG, aansluiting te zoeken bij gemelde initiatieven dan wel gebruik te maken van de reeds aanwezige expertise. Op www.ktv.rvr.org staan alle relevante wetten, regels en ontwikkelingen beschreven.

Het werkveld waarin tolken gebarentaal en schrijftolken opereren is voortdurend onderhevig aan veranderingen, zoals ook de dovengemeenschap en de maatschappij in zijn algemeen. Om op deze veranderingen in te spelen is het noodzakelijk om als tolk gebarentaal/schrijftolk de kennis en vaardigheden die betrekking hebben op het vakgebied continu bij te houden en te verbeteren.

De nascholingscommissie heeft getracht een zodanig advies uit te brengen aan de Raad van Toezicht van de Stichting Register Tolken Gebarentaal, dat de permanente educatie voor tolken gebarentaal en schrijftolken aanzienlijk en inzichtelijk geoptimaliseerd kan worden. Het doel hierbij is, dat nascholing niet alleen de kwantiteit, maar ook de kwaliteit van nascholing gewaarborgd wordt.

Om de kwaliteitscontrole te borgen wordt de Stichting RTG geadviseerd een vaste commissie permanente educatie in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers van de beroepsgroep, het werkveld, opleiders en klanten. De taak van deze commissie bestaat dan uit het beoordelen van nascholingsactiviteiten aan de hand van de criteria uit dit adviesrapport.

Literatuur

Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (2007). *Studiegids Bachelor Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal 07/08*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.

Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (2007). *Studiegids Opleiding Associate Degree Schrijftolk 07/08*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.

Ministerie van Justitie, Directie Wetgeving (2007) *Ontwerpbesluit beëdigde tolken en vertalers*.

Stichting RTG (2001). *Statuten Stichting RTG* (gedownload op 16-02-2008 van <http://www.stichtingrtg.nl/downloads/statutenstichtingrtg.pdf>)

Stichting RTG (2003). *Reglement van de Stichting RTG voor Tolken Gebarentaal*. (gedownload op 16-02-2008 van <http://www.stichtingrtg.nl/downloads/ReglementNGTversie1januari2003.pdf>)

Stichting RTG (2004). *Reglement van de Stichting RTG voor Schrijftolken* (gedownload op 16-02-2008 van <http://www.stichtingrtg.nl/downloads/streglement.pdf>)

Van Dale (2008). *Online Woordenboek Nederlands*. Website (Bezocht op 16-02-2008: <http://www.vandale.nl/vandale/opzoeken/woordenboek/>)

Wet beëdigde tolken en vertalers (2007). (datum inwerkingtreding nog niet bekend).

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties Schrijftolk

(uit: Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (2007). *Studiegids Opleiding Associate Degree Schrijftolk 07/08*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.)

A	de student heeft kennis en inzicht van groepsprocessen en communicatie.
B	de student heeft kennis van het Nederlands en de vaardigheid van het translitereren om communicatie tot stand te brengen
C	de student heeft kennis en vaardigheden bezit om de tolkopdracht goed uit te voeren
D	de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om een substantiële bijdrage te leveren aan tolksituaties
E	de student bezit voldoende kennis over de doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen hij werkt
F	de student past de opgedane kennis en inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep
G	de student past organisatorische kennis en vaardigheden toe in zijn tolkopdracht op een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte wijze
H	de student is zich bewust is van zijn eigen houding en gedrag
I	de student beschikt over een verantwoordelijke en collegiale attitude ten opzichte van zijn collega schrijftolken
J	de student kan samenwerken met personen die (indirect) betrokken zijn bij het tolkproces
K	student neemt zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen professionele ontwikkeling en hij is voortdurend bezig zijn opvattingen over het tolken en zijn bekwaamheid als schrijftolk bij te stellen

Bijlage 2

Eindkwalificaties Tolk Gebarentaal

(uit: Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (2007). *Studiegids Bachelor Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal 07/08*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.)

A	de student heeft kennis van het vakgebied tolk NGT en inzicht in groepsprocessen en communicatie.
B	de student heeft op bachelorniveau kennis en vaardigheden van het Nederlands, NGT en NmG en van het tolkproces.
C	de student heeft organisatorische kennis en vaardigheden om de tolkopdracht goed uit te voeren.
D	de student bezit voldoende kennis en vaardigheden om op een professionele wijze samen te werken met collega's en zo een substantiële bijdrage te leveren aan een goede tolksituatie.
E	de student bezit voldoende kennis over de doelgroepen waarvoor en de organisaties waarbinnen hij werkt.
F	de student past de opgedane kennis en inzicht toe in cultureel perspectief binnen zijn beroep.
G	de student past organisatorische kennis en vaardigheden toe in zijn tolkopdracht op een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte wijze.
H	de student kan gegevens verzamelen en interpreteren op basis waarvan hij zijn oordeel in een professionele context vormt; hij reflecteert hierbij op zijn eigen houding en gedrag binnen de professionele context.
I	de student kan op een verantwoordelijke, collegiale en oplossingsgerichte wijze communiceren met zijn collega tolken NGT die als specialist aangemerkt kunnen worden.
J	de student kan op een verantwoordelijke en oplossingsgerichte wijze communiceren met personen die (indirect) betrokken zijn bij het tolkproces.
K	de student neemt zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen professionele ontwikkeling en hij is voortdurend bezig zijn opvattingen over het tolken en zijn bekwaamheid als tolk NGT te actualiseren zodat hij een vervolgtraject op master niveau aan kan gaan.